

سرشماری زندان سی. پی. جی.، سال 2009: روزنامه نگاران آزاد تحت فشار

نیویورک، 8 دسامبر 2009—کمیته محافظت از حقوق روزنامه نگاران (سی. پی. جی.) امروز اعلام کرد: روزنامه نگاران آزاد اینک بیش از 45 درصد تمام روزنامه نگاران زندانی جهان را تشکیل می دهند. این افزایش خیره کننده منعکس کننده سیر تحولات صنعت خبر در جهان است.

در سرشماری سالیانه روزنامه نگاران زندانی که امروز منتشر شده است، سی. پی. جی. اعلام می کند که تعداد 136 روزنامه نگار، سردبیر، و عکاس خبرنگار تا تاریخ 1 دسامبر در سراسر جهان در زندان بوده اند، که 11 نفر از مجموع سال 2008 بیشتر است. (سابقه مشروح هر روزنامه نگار زندانی را بخوانید.) علت این افزایش در سرجمع جهانی، برخورد سنگین با روزنامه نگاران در ایران است، جایی که 23 روزنامه نگار اینک در زندان هستند.

چین هنوز بزرگترین زندان روزنامه نگاران است، کشوری که این سرشکستگی را برای یازدهمین سال پیاپی کسب کرده است. چین، ایران، کوبا، اریتره، و برمه، پنج کشور اول در لیست کشورهای زندانبان در میان 26 کشوری هستند که روزنامه نگاران را حبس می کنند. هر یک از این کشورها مرتباً در میان بدترین کشورهای جهان برای بازداشت روزنامه نگاران بوده اند.

حداقل شصت روزنامه نگار آزاد در جهان در زندان به سر می برند، که این تعداد نسبت به سه سال پیش دو برابر شده است. تحقیقات سی. پی. جی. نشان می دهد که زندانی شدن روزنامه نگاران آزاد همراه با دو پدیده دیگر رشد کرده است: اول اینکه اینترنت افراد را قادر به انتشار مستقل کرده است و دیگر این که بعضی سازمانهای خبری که نگران هزینه های اداره خود هستند بیشتر و بیشتر برای پوشش اخبار بین المللی به جای استخدام کارمندان دائمی به کار کردن با روزنامه نگاران مستقل تمایل نشان می دهند. روزنامه نگاران مستقل مخصوصاً نسبت به زندانی شدن آسیب پذیر هستند، چرا که آنها اغلب از پشتوانه مالی و حقوقی که سازمانهای بزرگ می توانند به کارمندان خود ارائه نمایند، محروم هستند.

جول سایمون، مدیر کمیته محافظت از حقوق روزنامه نگاران می گوید: "دیگر روزهایی که روزنامه نگاران به مأموریت های خطرناک می رفتند و می دانستند که رسانه آنها با تمام امکاناتش پشت آنها ایستاده است، رو به پایان است." "امروز روزنامه نگارانی که در خط مقدم کار می کنند، بیشتر و بیشتر مستقل کار می کنند. افزایش روزنامه نگاری روی اینترنت در را بروی یک نسل جدید روزنامه نگاران باز کرده است، اما آنها را آسیب پذیرتر نیز می کند."

سرشماری سی. پی. جی. نشان می دهد که رشد ده ساله تعداد روزنامه نگاران اینترنتی زندانی ادامه داشته است. حداقل 68 وبلاگ نویس، خبرنگار اینترنتی، و سردبیر اینترنتی زندانی شده اند، که این عدد نیمی از روزنامه نگاران زندانی را تشکیل می دهد. با 51 مورد در سال 2009، روزنامه نگاران، سردبیران، و عکاسان نشریات چاپی گروه بزرگ بعدی را تشکیل می دهند. خبرنگاران رادیو و تلویزیون و سازندگان فیلم های مستند باقی این آمار را تشکیل می دهند.

اگرچه اتهام به فعالیت های ضد حکومتی و ایجاد آشوب متداول ترین اتهاماتی هستند که برای زندانی کردن روزنامه نگاران در جهان استفاده می شوند، سرشماری سی. پی. جی. بیانگر افزایش نگران کننده ای در مواردی است که دولت ها از روال عادی حقوقی عدول کرده و بدون تفهیم اتهام افراد را زندانی کرده اند. در 39 مورد—که یک چهارم کل سرشماری را در بر می گیرد—مقامات هیچگونه اتهام رسمی را اعلام نکرده اند. این ترفند در اریتره، ایران، و ایالات متحده آمریکا مورد استفاده است.

حداقل 20 نفر از این روزنامه نگاران، بدون محافظت حقوقی از طریق طرح رسمی اتهامات و یا طی روال محاکمه در دادگاه، در محل های مخفی نگهداری می شوند. خیلی از آنها در دست دولت اریتره هستند، که حتی از اینکه اعلام کند آیا این زندانی ها هنوز زنده هستند یا نه خودداری می کند. اخبار تأیید نشده اینترنتی ادعا می

کنند که سه نفر از این زندانیان ممکن است در زندان جان خود را از دست داده باشند. سی. پی. جی. این سه زندانی را روی لیست های سرشماری خود در سال 2009 حفظ می کند تا مسئولیت دولت اریتره برای سرنوشت آنان را یادآور شود.

تعداد روزنامه نگاران زندانی در چین ظرف سالهای گذشته کاهش پیدا کرده است، اما 24 نفر از آنها کماکان در زندان به سر می برند و این کشور بزرگترین زندان مطبوعاتی ها در جهان می باشد. 22 نفر از زندانیان چین خبرنگاران آزاد هستند. لیست زندانیان شامل دندوپ وانچنگ است که یک کارگردان مستندساز است که در سال 2008 پس از فیلمبرداری در تبت و ارسال فیلم برای همکارانش در خارج دستگیر شد. این فیلم 25 دقیقه ای به نام "جیگدرل" (پشت سر گذاشتن ترس)، که از فیلم های دندوپ وانچنگ تهیه شده است، نمایشگر تبتی های عادی است که در مورد زندگیشان تحت حکومت چین سخن می گویند. مقامات ژینینگ در استان کینگهای، به این فیلمساز اتهام تشویق به جدایی طلبی وارد کرده اند.

بیشتر کسانی که در ایران، دومین بزرگترین زندانبان روزنامه نگاران در جهان، زندانی شده اند، کسانی هستند که پس از انتخابات در برخوردهای شدید با منتقدین و مطبوعات دستگیر شده اند. نیمی از این زندانیان، روزنامه نگاران اینترنتی هستند. فریبا پژوه، یک روزنامه نگار آزاد که برای نشریات اینترنتی، روزنامه ها، و رادیو ها گزارش تهیه می کند در میان این زندانیان است. رادیوی بین المللی فرانسه گزارش داده است که اتهام وی "تبلیغ علیه نظام" بوده است و وی وادار به اعترافات ساختگی شده است.

جول سایمون می گوید: "در گذشته نه چندان دوری، ایران دارای یک جامعه روزنامه نگاری شاداب و سرزنده بود." وقتی حکومت ایران با روزنامه ها برخورد شدید کرد، روزنامه نگاران به اینترنت مهاجرت کردند و به رشد بلاگستان فارسی کمک کردند. امروز، بسیاری از بهترین روزنامه نگاران ایران در زندان و یا تبعید به سر می برند و گفتگوی آزاد همانند جنبش طرفدار دموکراسی در ایران تحت فشار شدید قرار گرفته است.

کوبا، سومین بدترین زندانبان جهان، 22 نویسنده و سردبیر را در زندانهایش دارد که همگی آنها بجز دو نفر در سال 2003 در پی برخورد شدید فیدل کاسترو با مطبوعات مستقل دستگیر شدند. سلامتی بسیاری از آنها تحت شرایط غیر بهداشتی و غیر انسانی زندان رو به وخامت گذاشته است. لیست زندانیان شامل نورماندو هرناندز گونزالز است که از ناراحتی های قلبی و زانو رنج میبرد، به نحوی که حتی نمی تواند بایستد. هرناندز گونزالز در اواخر ماه اکتبر به بیمارستان منتقل شده است.

اریتره چهارمین بدترین زندانبان جهان است که 19 روزنامه نگار را تا اول دسامبر زندانی کرده است. مقامات اریتره نه تنها روزنامه نگاران مستقل را زندانی کرده اند، بلکه روزنامه نگارانی را که در استخدام دولت بوده اند را نیز محبوس کرده اند. دولت اریتره شش روزنامه نگار دولتی را در ابتدای سال 2009 به ظن اریه اطلاعات به سازمانهای خبری و وب سایت های خارجی دستگیر کرد.

با 9 روزنامه نگار پشت میله های زندان، برمه پنجمین بدترین زندانبان جهان است. در میان زندانیان برمه، یک روزنامه نگار ویدیویی که به نام "T" شناخته می شود وجود دارد. این روزنامه نگار برای سازمان "صدای مستقل برمه" در اسلو گزارش تهیه می کرد و در تهیه فیلم مستند بین المللی "ایتام گردباد برمه" که جوایز متعددی را از آن خود کرده، فعال بوده است.

کشورهای اروپایی-آسیایی ازبکستان و آذربایجان به ترتیب ششمین و هفتمین مقام را در لیست سرافکنندگان سی. پی. جی. دارا هستند. ازبکستان هفت روزنامه نگار زندانی دارد که در میان آنها دلمراد سعید، یک روزنامه نگار آزاد که تخلفات کشاورزی دولت را افشاء کرد به چشم می خورد. آذربایجان شش خبرنگار و سردبیر را در زندان دارد، که شامل روزنامه نگار تحقیق گر عین الله فتح اللایف، برنده جایزه بین المللی آزادی مطبوعات سی. پی. جی. می باشد. هفتمین روزنامه نگار آذربایجانی، نوروز علی ممدوف، پس از اینکه مقامات دولتی مانع دسترسی وی به درمان پزشکی مکفی گردیدند، در ماه اوت در زندان دولتی جان باخت.

سایر روندها و اطلاعاتی که در تحلیل سی. پی. جی. آشکار شدند به شرح ذیل می باشند:

- در حدود 47% روزنامه نگارانی که در سرشماری سی. پی. جی. قید شده اند، با اتهامات "ضد حکومتی" مانند آشوب، افشاء اطلاعات محرمانه کشور، و اقدام علیه امنیت ملی کشور زندانی شده اند. بسیاری از آنها توسط کشورهای چین، ایران و کوبا زندانی شده اند.
- در حدود 12% موارد، حکومتها از اتهامات دیگری که به روزنامه نگاری نامربوط هستند استفاده کرده اند تا نویسندگان، سردبیران، و خبرنگاران عکاس را مجازات کنند. این اتهامات از تخلفات اداری تا داشتن مواد مخدر بوده اند. در مواردی که در این سرشماری گنجانده شده اند، سی. پی. جی. توانسته اطمینان اخذ کند که این اتهامات به احتمال بسیار زیاد اقداماتی تلافی جویانه برای کار روزنامه نگاری زندانی بوده است.
- تخلف از قوانین ممیزی، که دومین اتهام متداول بوده اند، در حدود 5% از موارد مشاهده شده اند. اتهاماتی مانند تهمت، نشر اکاذیب، و ارتکاب توهین مذهبی یا قومی، شامل سایر اتهاماتی هستند که علیه برخی روزنامه نگاران این سرشماری اعلام شده اند.
- روزنامه نگاران انتشارات چاپی و اینترنت بیشتر افراد این سرشماری را تشکیل می دهند. با حدود 7% موارد، روزنامه نگاران رادیو بزرگترین گروه حرفه ای بعدی را تشکیل می دهند. روزنامه نگاران تلویزیونی و فیلم سازان مستند هر یک 3% را به خود تخصیص می دهند.
- جمع کل 136 مورد در کلیه کشورهای جهان نسبت به سال 2008، رشدی معادل 9% داشته است و سومین بالاترین آماری است که سی. پی. جی. ظرف ده سال گذشته گزارش داده است. (بالاترین تعداد در سال 2002 گزارش شده است که 139 روزنامه نگار زندانی وجود داشته است.)
- کشور ایالات متحده آمریکا، که روزنامه نگار عکاس آزادی به نام ابراهیم جسام را بدون تفهیم اتهام در عراق حبس کرده است، برای سال ششم در لیست کشورهای زندانی کننده روزنامه نگاران منعکس شده است. در طول این مدت، مقامات نظامی آمریکا روزنامه نگاران متعددی را در عراق—بعضی ها برای چند روز، و بعضی ها برای ماهها—بدون تفهیم اتهام یا طی روال حقوقی زندانی کرده اند. به نظر می آید ظرف دو سال گذشته مقامات آمریکایی از این نوع برخورد با تناوب کمتری استفاده می کنند.
- سی. پی. جی. اعتقاد دارد که روزنامه نگاران نمی بایست برای انجام شغلشان زندانی شوند. سازمان کمیته حمایت از روزنامه نگاران نامی در خصوص نگرانی های جدی اش به هر یک از کشورهای هابی که یک روزنامه نگار را زندانی کرده اند فرستاده است. ظرف سال گذشته، فعالیت های سی. پی. جی. به آزادی حد اقل 45 روزنامه نگار زندانی منتهی شده است.
- لیست سی. پی. جی. تصویری از افرادی است که در نیمه شب اول دسامبر 2009 در زندان بوده اند. این لیست شامل بسیاری از زندانیانی که در طول سال زندانی و آزاد شده اند نمی باشد. برای خواندن تاریخچه آن پرونده ها، می توانید به www.cpi.org مراجعه نمایید. روزنامه نگاران تا زمانی که سی. پی. جی. از آزادی آنها مطمئن نشود و یا تا زمانی که مرگ آنها در زندان تایید نشود، روی لیست باقی خواهند ماند.
- روزنامه نگارانی که یا ناپدید شده اند و یا توسط سازمانهای غیر دولتی، شامل باندها، شورشی ها، و یا سازمان های مسلح ربوده شده اند روی لیست زندانیان قرار نمی گیرند. پرونده آنها به صورت جداگانه در میان ناپدیدشدگان ([missing](#)) و یا ربوده شده گان ([abducted](#)) قرار می گیرد.